

POUČENÍ k formuláři Přehled OSVČ za rok 2012

1. **Přehled** je povinna předložit osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ) příslušnému pracovišti VZP ČR, zpravidla podle místa svého trvalého pobytu, **nejpozději do jednoho měsíce ode dne, ve kterém měla podat daňové přiznání za rok 2012**. Daňové přiznání za rok 2012 se podává u finančního úřadu (dále jen FÚ) nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období. Zpracovává-li daňové přiznání daňový poradce, prodlužuje se lhůta pro podání daňového přiznání za rok 2012 nejpozději do šesti měsíců po uplynutí zdaňovacího období. **Skutečnost, že daňové přiznání zpracovává daňový poradce, je OSVČ povinna příslušnému pracovišti VZP ČR doložit do 30. 4. 2013**. Tuto skutečnost je možno doložit např. kopií plné moci, kterou OSVČ zmocňuje daňového poradce ke zpracování daňového přiznání a předkládá ji na FÚ. Přehled odevzdává i OSVČ, která má daň stanovenou paušální částkou, nebo OSVČ, na kterou byl prohlášen konkurs, či osoba, která má příjmy ze samostatné výdělečné činnosti a není povinna daňové přiznání podávat (má nízké příjmy, má pouze příjmy zdaňované zvláštní sazbou daně apod.). **OSVČ, které nejsou povinny daňové přiznání podávat, předkládají tento Přehled nejpozději do 8. 4. 2013**.
2. Do Přehledu se zahrnují veškeré příjmy z roku 2012 (řádek č. 1). Zahrnují se i veškeré výdaje z roku 2012 (řádek č. 2). Výše ztráty za předchozí zdaňovací období, uplatňovaná pro daňové účely, se nezahrnuje. U spolupracující osoby se za příjem ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení považuje její podíl na společných příjmech. U osoby, která vede účetnictví, u společníka veřejné obchodní společnosti a u komplementáře komanditní společnosti se za příjem ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho udržení považuje základ daně z příjmů z této činnosti (tzv. dílčí základ daně). U osoby, která je poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou, se za příjem považuje (jde-li o příjmy stanovené paušální částkou) předpokládaný příjem a za výdaje vynaložené na jeho dosažení se považují předpokládané výdaje za takový rok.
3. Řádek 3 vyplní pouze OSVČ, která byla v roce 2012 i zaměstnancem a součet vyměřovacího základu zaměstnance (úhrnu vyměřovacích základů zaměstnance – řádek 3) a vyměřovacího základu OSVČ (řádek 14a) **přesáhl částku maximálního vyměřovacího základu** ve výši 1 809 864 Kč. O tuto přesahující částku se sníží vyměřovací základ OSVČ. Je-li přesahující částka vyšší než vyměřovací základ OSVČ, sníží se o zbytek přesahující částky vyměřovací základ zaměstnance (úhrn vyměřovacích základů zaměstnance). **Tato OSVČ je povinna doložit vyměřovací základy, kterých v roce 2012 dosáhla v zaměstnání**.
4. **Doplatek pojistného za rok 2012 je splatný nejpozději do 8 dnů po dni, ve kterém byl, nebo měl být podán Přehled za rok 2012**.
5. Pokud se dodatečně změní skutečnosti uvedené v tomto Přehledu, je OSVČ povinna do 8 dnů ode dne, kdy se o změně dozvěděla, podat **opravný Přehled** a do 30 dnů doplatit dlužné pojistné. Nebyl-li Přehled opraven na základě dodatečně zjištěných skutečností (např. opravné nebo dodatečné daňové přiznání, kontrola FÚ apod.), ale pouze opravuje nepřesně nebo chybně vyplněný Přehled, nejedná se o opravný Přehled, ale jen o opravu řádného Přehledu.
6. Povinnosti uvedené v bodech 1, 2, 4 a 5 mají také OSVČ, které ukončily samostatnou výdělečnou činnost, resp. změnilly zdravotní pojišťovnu v průběhu roku 2012 nebo v roce 2013 před odevzdáním Přehledu.
7. Do úhrnu zaplacených záloh na pojistné se **zahrnují platby za rok 2012**, provedené do 8. 1. 2013 včetně. **Nezahrnují se platby** penále, pokut, doplatky na základě dřívějších Přehledů a úhrady pojistného za měsíce, v nichž byl pojištěnec „osobou bez zdanitelných příjmů“ (řádek č. 41). Prokázaný **přeplatek** poukáže příslušné pracoviště VZP ČR na účet plátce pojistného nebo složenkou ve lhůtě stanovené zákonem. Při posuzování výše přeplatku přihlíží zdravotní pojišťovna k tomu, zda plátce nemá vůči zdravotní pojišťovně splatný závazek (dluh na pojistném, penále aj.). Pojištěnec uvede v Přehledu, zda žádá o vrácení přeplatku, nebo o jeho použití na úhradu záloh na pojistné v dalším období. K promlčení nároku na vrácení přeplatku dochází za deset let od uplynutí kalendářního roku, v němž vznikl.
8. **Spolupracující osoba**, na kterou je převedena část příjmů a výdajů osoby samostatně výdělečně činné, je považována za OSVČ. Musí tedy být po celou dobu, kdy postupuje jako spolupracující osoba, u zdravotní pojišťovny přihlášená jako OSVČ, musí podávat samostatný Přehled a platit zálohy na pojistné, pokud není od placení záloh zákonem osvobozena (např. je zaměstnancem a zaměstnání je hlavním zdrojem příjmů – viz další bod).
9. **Povinnost hradit zálohy na pojistné neplatí v měsících:**
 - a) ve kterých OSVČ byla současně zaměstnancem a **samostatná výdělečná činnost nebyla hlavním zdrojem jejích příjmů**. Pojistné za takové měsíce zaplatí formou doplatku podle bodu 4 Poučení.
 - b) ve kterých byla OSVČ po celý kalendářní měsíc uznána neschopnou práce, nebo jí byla nařízena karanténa podle zvláštních právních předpisů.

Osvobození od platby záloh nemusí znamenat, že se nestanovuje minimální vyměřovací základ – viz další bod Poučení.

10. **Minimální vyměřovací základ pro OSVČ v roce 2012 nebyl stanoven** v kalendářním měsíci, ve kterém **po celý tento kalendářní měsíc** trvala některá z následujících skutečností:

- a) plátcem pojistného byl i stát; osoby, za které je plátcem pojistného i stát, jsou uvedeny v § 7 odst. 1 zákona číslo 48/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů (např. nezaopatřené dítě, poživatel důchodu, příjemce rodičovského příspěvku atd.),
- b) v zaměstnání bylo odvedeno pojistné vypočtené alespoň z minimálního vyměřovacího základu platného pro zaměstnance,
- c) OSVČ pobírala nemocenské z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných (při odevzdání Přehledu doloží OSVČ tuto skutečnost potvrzením OSSZ),
- d) OSVČ byla osobou s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením, která je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P podle zvláštního právního předpisu,
- e) OSVČ dosáhla věku potřebného pro nárok na starobní důchod, avšak nesplnila další podmínky pro jeho přiznání,
- f) OSVČ celodenně osobně a řádně pečovala alespoň o jedno dítě do 7 let nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku. Za celodenní péči není považována péče u OSVČ, která umístila dítě předškolního věku do školského zařízení na dobu přesahující 4 hodiny denně, nebo dítě školou povinné do školského zařízení na dobu přesahující vyučování, nebo dítě umístila do zařízení s celotýdenním nebo celoročním provozem.

11. **Vyměřovacím základem OSVČ je 50 % rozdílu mezi příjmy a výdaji. Minimální vyměřovací základ činí dvanáctinásobek 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství. Z průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství se vychází při výpočtu minimální a maximální zálohy.**

V roce 2012 činila průměrná měsíční mzda 25 137 Kč. **Minimální měsíční vyměřovací základ** byl roven částce 12 568,50 Kč (řádek č. 9). **Maximální měsíční vyměřovací základ** byl roven částce 150 822 Kč.

V roce 2013 činí průměrná měsíční mzda 25 884 Kč. **Minimální měsíční vyměřovací základ** je roven částce 12 942 Kč. **Minimální měsíční záloha** v roce 2013 činí 1 748 Kč.

12. **Nová výše zálohy** musí být placena poprvé za kalendářní měsíc, ve kterém byl nebo měl být podán Přehled, a platí se ve stejné výši až do měsíce předcházejícího měsíci, kdy bude obdobný Přehled předložen v roce 2014.

Typ zálohy:

Částku 1 748 zapíše OSVČ, pro kterou **platí minimální vyměřovací základ**, ale částka vypočtená podle vzorce je nižší než **1 748**. **Částku vypočtenou podle vzorce** zapíše OSVČ, pro kterou není stanoven minimální vyměřovací základ, nebo pokud je částka vypočtená podle vzorce **vyšší než 1 748**. **Nulu** zapíše OSVČ, která je zároveň zaměstnána a samostatná výdělečná činnost není hlavním zdrojem jejich příjmů.

Změna zálohy je možná pouze v těchto případech:

- plátcí je schválena „Žádost o snížení zálohy“ – viz bod 13 Poučení,
- dojde ke změně minimálního vyměřovacího základu,
- změní se skutečností rozhodné pro stanovení minimálního vyměřovacího základu podle bodu 10 Poučení – OSVČ, která není uvedena v bodě 10, musí hradit alespoň minimální zálohu (a naopak),
- změní se skutečností rozhodné pro osvobození od platby záloh podle bodu 9 Poučení – OSVČ, která není uvedena v bodě 9, je povinna hradit zálohu (a naopak).

13. **Snížení zálohy** není možné bez podání „Žádosti o snížení zálohy“ a jejího kladného vyřízení příslušným pracovištěm VZP ČR. Snížení lze provést na dobu nejdéle do konce kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž bude nebo měl být podán Přehled.

14. **Dotazy** zodpoví vaše pracoviště VZP ČR nebo Klientské centrum VZP, Praha 3, Orlická 4/2020, PSČ 130 00, v době od 8 do 16 hodin na telefonním čísle: 844 117 777; v době od 16 do 8 hodin je na stejném telefonním čísle záznamník. Obecné informace, seznam příslušných pracovišť VZP ČR s čísly účtů a další informace je možno nalézt také na adrese internetu: www.vzp.cz.